

บทที่ 1

บทนำ

การประกันชีวิตเป็นแผนการ เพื่อป้องกันความสูญเสียทางเศรษฐกิจและช่วยเสริมสร้างหลักประกันให้แก่ผู้อยู่ในสังคมเพื่อชดเชยส่วนที่ขาดหายหรือบอบสลายไปก่อนเวลาอันสมควร นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งระดมเงินทุนภายในประเทศที่สำคัญ แต่การเจริญเติบโตของธุรกิจประกันชีวิตในปัจจุบันยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร จากสถิติจำนวนรายเอาประกันในปี 2525 ปรากฏว่ามีผู้เอาประกันเพียงร้อยละ 3.50 ของประชากรทั่วประเทศ

ความเจริญก้าวหน้าของธุรกิจประกันชีวิต นอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของเจ้าของกิจการแล้ว ยังขึ้นอยู่กับความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนที่มีต่อธุรกิจประกันชีวิตด้วย เนื่องจากการประกันชีวิตเป็นธุรกิจที่มีลักษณะแตกต่างจากธุรกิจประเภทอื่น ๆ คือเป็นธุรกิจในการให้บริการมากกว่าการให้ประโยชน์ใช้สอยจากตัวผลิตภัณฑ์ และการที่บริษัทประกันชีวิตจะได้รับความเชื่อถือจากประชาชนได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับความมั่นคงของบริษัทเป็นประการสำคัญ ดังนั้นจึงต้องมีการควบคุมทางกฏหมายเพื่อให้การประกอบธุรกิจเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และมีความมั่นคงเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจจะเกิดแก่ผู้ถือกรมธรรม์ได้ เนื่องจากการประกันชีวิตเป็นผลประโยชน์ของสาธารณชน แต่บางครั้งการที่ระเบียบข้อบังคับของกฏหมายมีลักษณะเคร่งครัดหรือมีความยุ่งยากในทางปฏิบัติมากเกินไป ก็อาจจะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของธุรกิจประกันชีวิตได้ การศึกษาถึงลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย ความสนใจของประชาชนที่มีต่อการประกันชีวิต และกฏหมายที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงปัญหาที่แท้จริงของธุรกิจดังกล่าวอันจะนำไปสู่แนวทางการแก้ไขเพื่อความเจริญก้าวหน้าของธุรกิจนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาถึงลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย
2. ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย
3. ศึกษาถึงบทบาทของสำนักงานประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ที่มีต่อการดำเนินธุรกิจประกันชีวิต
4. ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

สมมติฐานของการวิจัย

1. บริษัทประกันชีวิตที่รับประกันแบบสามัญจะมีลักษณะการดำเนินงานแตกต่างจากบริษัทที่รับประกันแบบอุตสาหกรรม
2. การประกันชีวิตในประเทศไทยได้รับความสนใจจากประชาชนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน
3. กฎหมายที่ใช้ควบคุมการดำเนินงานของธุรกิจประกันชีวิตในปัจจุบันยังไม่รัดกุมและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิต

ขอบเขตของการศึกษา

บริษัทประกอบธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยปัจจุบันมีทั้งสิ้น 12 บริษัทคือ

1. บริษัทไทยประกันชีวิตจำกัด
2. บริษัทไทยเศรษฐกิจประกันชีวิตจำกัด
3. บริษัทไทยประสิทธิประกันภัยจำกัด
4. บริษัทอากเนย์ประกันภัยจำกัด
5. บริษัทเมืองไทยประกันชีวิตจำกัด
6. บริษัทอินเทรโวลฟ์ประกันชีวิตจำกัด
7. บริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัยจำกัด
8. บริษัทประกันชีวิตศรีอยุธยาจำกัด
9. บริษัทกรุงเทพประกันชีวิตจำกัด
10. บริษัทมหานครประกันชีวิตจำกัด
11. บริษัท เอ.ไอ.เอ. จำกัด

12. บริษัทซี.ยู.แอล ประกันชีวิตจำกัด

ในการศึกษาลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย ได้ศึกษาลักษณะการดำเนินงานของบริษัทประกันชีวิตดังกล่าวเพียง 9 บริษัทเท่านั้น ยกเว้นบริษัทไทยเศรษฐกิจประกันชีวิตจำกัด บริษัทอินเตอร์ไลฟ์ประกันชีวิตจำกัด และบริษัทซี.ยู.แอลประกันชีวิตจำกัด ทั้งนี้เนื่องจากทั้ง 3 บริษัทกำลังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ข้อมูลที่ไ้รับจึงอาจจะคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงได้

การศึกษาความสนใจของประชาชนไทยที่มีต่อการประกันชีวิต ได้ศึกษาโดยการออกแบบสอบถามถึงทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการประกันชีวิตและได้ศึกษาถึงความเจริญเติบโตของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยศึกษาเปรียบเทียบในด้านต่าง ๆ 4 ด้านคือ

1. จำนวนกรมธรรม์ต่อประชากร
2. จำนวนเงินเอาประกันชีวิตต่อประชากร
3. จำนวนเงินเอาประกันชีวิตต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ
4. เบี้ยประกันชีวิตต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ

การศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันชีวิตจะมุ่งศึกษาถึงความเห็นของบริษัทประกันชีวิตที่มีต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2510 ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบริหารงานของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้า
3. ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจและทราบถึงประโยชน์ของการประกันชีวิตมากขึ้น

วิธีการศึกษา

วิธีการดำเนินการค้นคว้าและวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ

ก. การสัมภาษณ์ ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท ประกันชีวิตในประเทศไทย 9 บริษัท

ข. การใช้แบบสอบถาม ใช้แบบสอบถามไปยังประชาชนผู้มีรายได้อะดับกลาง คือระดับรายได้ตั้งแต่ 4,000 บาทต่อเดือนขึ้นไปจำนวน 500 ราย ได้รับกลับคืนมาจำนวน 299 ราย คิดเป็นร้อยละ 60 ของจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น

ลักษณะของแบบสอบถาม คำถามในแบบสอบถามจะมีลักษณะของคำถามอยู่ 2 ประเภท 1/ ดังนี้

1) การกำหนดคำตอบไว้เรียบร้อยแล้วและคำตอบที่กำหนดไว้มีมากกว่า 2 คำตอบ หรือให้เลือกตอบจากรายการที่กำหนดไว้

2) มีกำหนดคำตอบไว้ให้ตอบโดยอิสระ หรือเรียกว่าปลายเปิด คำถามลักษณะนี้จะเว้นที่ว่างให้เพียงพอ เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงทัศนคติของตนโดยอิสระ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ

ก. จากหนังสือ วารสาร บทความ รายงานประจำปี และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประกันชีวิต

ข. จากสถิติ และข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกโดยบริษัทประกันชีวิตและสมาคมประกันชีวิตแห่งประเทศไทย

ค. จากพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2510 และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประกันชีวิต

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าและวิจัย ผู้ทำการวิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทประกันชีวิตทั้ง 9 บริษัทโดยใช้คำถามความแนวคำถามในแบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้แล้ว ส่วนการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการประกันชีวิตได้ส่งแบบสอบถามไปให้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีรายได้อะดับกลาง คือระดับรายได้ตั้งแต่ 4,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป โดย

1. กร.นราศรี ไววนิชกุล, ระเบียบวิธีการวิจัยธุรกิจ, (พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า 106

คือรายชื่อกิจการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2521 จากกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลล่าสุดของกรมสรรพากร จึงทำให้ที่อยู่ผู้มีเงินได้คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงมากและแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 60 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้นที่ส่งไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย